

01.11.2025

Klima- og miljødepartementet
postmottak@kld.dep.no

Høring av forslag til revidert Tanaforskrift – høringssvar

Klima- og miljødepartementet har sendt forslag til revidert Tanaforskrift på høring. Vi har fått utsatt høringsfrist til 1.11.25 iht avtale med Julie Gjørtz Howden.

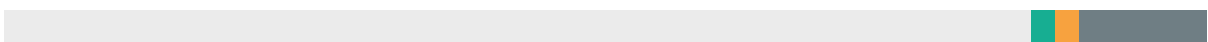
Vedlagt følger høringssvar fra sonestyret i Karasjok. Svaret ble grundig gjennomgått på et folkemøte på DSF onsdag 29.3.25 og med et unntak, bekrefter de som var til stede skriftlig, at de stiller seg bak innholdet i høringssvaret. Kopi av dette følger vedlagt.

Dearvuodat

Sonestyret i Karasjok

Tore-Jan Gjerpe

Sekretær

FORSLAG TIL REVIDERT FORSKRIFT OM LOKAL FORVALTNING AV FISK OG FISKET I TANAVASSDRAGET

HØRINGSSVAR FRA SONESTYRET I KARASJOK

1. Sammendrag

Sonestyret i Karasjok er glad for at departementet gjennomfører en prosess med revidering av TF forskriften. Det anser vi som helt nødvendig basert på den utvikling vi har sett Tanavassdragets fiskeriforvaltning (TF) siden 2015.

Sonestyret i Karasjok har følgende høringsinnspill:

✓ Valg av styremedlemmer til TF

- Dagens ordning der styremedlemmer velges på et fellesmøte for Tana og Karasjok er udemokratisk, og må avvikles
- TF styret bør fortsatt bestå av 9 medlemmer, der 5 er laksebreveiere.
- Primært mener vi at valg av styremedlemmer til TF bør skje samtidig med kommunevalg etter samme mønster som valg til menighetsråd.
- Dersom en slik valgordning ikke blir iverksatt, må valg av laksebreveiere foretas på fellesmøte i hver kommune
- Stangfiskerne velger 2 medlemmer, og laksebreveierne velger 3 medlemmer i en periode og 2 medlemmer i neste periode.
- Rullering av roller og krav om god geografisk fordeling støttes
- Ingen skal sitte sammenhengende lenger enn 2 perioder i TF styret.

✓ Innføring av kvoter

- Prinsippet om mest mulig lik adgang til uttak av fisk tilsier at det må innføres kvoter for hvor mye fiske den enkelte laksebreveier kan høste på garn og stengsel

✓ Soneinndeling

- Fellesmøte i hver kommune avgjør soneinndeling. Samme fellesmøte avgjør eventuelle tvister om garn og stengselplasser.

✓ Type organ

- Vi støtter forslaget om at TF skal være et privatrettslig organ med offentligrettslige oppgaver som foreslått
- Krav om kjønnsbalanse skal gjelde
- Egen bestemmelse om styrets oppgave støttes

✓ Adgang til fisket

- Innskjerping av krav om borett støttes

✓ Kontrollkomite

- Forslaget om etablering av kontrollkomite støttes

✓ Retningslinjer for styret

- Forslaget og bestemmelse om styrets arbeid og plikter støttes.
- Forslag om kvalifisert flertall (minst 6 av 9) støttes

✓ Andre endringer

- Fremlagt forslag støttes

✓ Innledning

Sonestyret i Karasjok er glad for at departementet iverksatte en prosess med revidering av TF forskriften. på grunn av utviklingen vi har hatt i TF, særlig de siste 2 år, har sonestyret i Karasjok både skriftlig, i møter og i dialog med saksbehandlere synliggjort at det er på høy tid og gjøre viktige endringer for å ivareta de grunnleggende mål for organisasjonen. Vi er enig i mye av det som foreslås, men lang fra alt. Vi er imidlertid kritisk til hvordan departementet har innrettet prosessen.

✓ Hvem er vi?

Dette høringssvar er utarbeidet av sonestyret i Karasjok som representerer 72 av totalt 82 laksebreveiere i Karasjok. Vi gjør oppmerksom på at det sittende styret i TF, i 2024 besluttet å avvikle sonestyret i Karasjok og opprettet 11 nye soner, uten noen saklig begrunnelse, uten høring og imot vår klare motstand. Vi anser ikke vedtaket som gyldig. Mer om dette senere

Vi har invitert laksebreveiere til møte den 29.oktober for si sin mening om høringsforslaget og dette dokumentet.

✓ Tilnærming

Vår tilnærming til endringsforslaget er naturlig nok forankret i den mangeårige erfaring vi som laksebreveiere har, både fra tiden da Fylkesmannen administrerte vassdraget, og i tiden etter at TF ble etablert i 2011.

Vi har i denne forbindelse drøftet mange berørte tema med mange av laksebreveierne i Karasjok og det preget dette høringssvaret.

✓ Et historisk tilbakeblikk

I forbindelse med denne revisjonen anser vi det som nyttig å reflektere over hvordan forvaltning av Tanavassdraget har vært gjennom tidene både før og etter at vi fikk TF. Det foreligger mye historisk materiale om dette takket være de kjente samiske historikerne Steinar Pedersen og Aage Solbakk. Fisket i Karasjok er godt dokumentert i boka *Árbevirolaš luossabivdu Bajit Kárášjogas* av Hans Anti (Hanssahansa). Disse har gitt oss unik innsikt i hvordan befolkningen historisk har forvaltet fisket i Tanavassdraget. Nøkternhet, ansvarlighet, føre-var-prinsipp og fordeling av godene er stikkord som beskriver den lokale forvaltningen gjennom historien. I dokumenter fra midten av 1800 tallet viser de til hvilken nedverdiggende syn myndighetens hadde på befolkningen i elvedalen og deres erfaring med fisket. Et eksempel som Pedersen trekker frem er da Norge og Finland forberedte de første felles fiskereglene for Tanavassdraget på slutten av 1860- og begynnelsen av 1870-tallet. Amtmannen mente da at det var helt nødvendig med et samarbeid mellom de to lands myndigheter, fordi befolkninga det var tale om sto

på et kulturtrinn som var «*lidet gunstig for Fiskeriets Forbedring som for Kulturarbeide i almindelighet*»

Amtmannen, ble fylkesmann og beholdt forvalteransvaret for vassdraget og nasjonen Norge beholdt i det alt vesentlig sitt syn på lokalbefolkningen og deres ervervet kompetanse helt opp til vår tid. Men fra 1950 tallet og fremover fikk flere fra elvedalen høyere og akademisk utdanning og bøyde ikke lenger nakken i stillhet om hvordan fisken burde forvaltes De utfordret den norske forvaltninga og tok til motmæle mot «ekspertene fra sør» Troen på egen tradisjonell kunnskap om fiske forsterket seg utover på 60 og 70 tallet og laksebreveierne stiftet foreningen Laksebreveiere i Tanavassdraget SA (LBT) i 1976: Foreningen ble raskt en viktig samarbeidspartner og kunnskapsbase for fylkesmannen, som fortsatt hadde forvaltningsansvaret. I 1979 kom Altasaken som førte til at regjeringa iverksatte utredning om retten til land og vann, og krav om mer sjølstyre og lokal forvaltning på en rekke områder, ble reist allerede før sameloven ble vedtatt i 1987, som igjen la grunnlaget for opprettelse av sametinget som åpnet i 9 oktober 1989.

Men det gikk enda 22 år før Fylkesmannen mistet forvaltningen av Tanavassdraget, det skjedde når Tanavassdragets fiskeriforvaltning (TF) ble etablert i 2011 der laksebreveierne skulle ha 5 av 9 styreplasser. Endelig skulle folket i elvedalen sjøl forvalte fiske og vassdrag.

✓ Holdningen til etablering av TF

Det er godt kjent at det var betydelig skepsis til etablering av TF. Selv om mange mente Fylkesmannen overkjørte befolkningen, og dermed ønsker med lokal styring, var mange bekymret. Noe som ofte gikk igjen, var at Tana som hadde langt flere laksebreveiere enn Karasjok, vi ta kontroll med forvaltningen. Ville flertallet anse oss i Karasjok som likeverdige partnere i forvaltningen. Skepsisen var særlig rettet mot at et felles møte skulle velge styremedlemmer.

✓ Overordnede mål for TF ved etablering

Etableringen av TF i 2011 ble det satt overordnede mål, nedfelt både i forarbeidene til avtalen mellom Norge og Finland og i dokumentene som lå til grunn for opprettelsen. Hovedtanken var å flytte forvaltningen nærmere de som bor og lever i området, og å sikre bærekraftig og lokalt forankret forvaltning av laksebestanden i vassdraget. Dette ble oppsummert slik:

. 1. Lokal medvirkning og eierskap

- *Gi lokalbefolkningen større ansvar og innflytelse over lakseforvaltningen i Tanavassdraget.*
- *Øke tilliten mellom lokalbefolkningen og statlige myndigheter, etter flere tiår med konflikt om fiskerettigheter og reguleringer.*

- *Skape et forvaltningsorgan med lokal representasjon, både fra norske og finske side, som kunne ta beslutninger med kunnskap om lokale forhold.*

Vår kommentar: Økt lokalt medvirkning og eierskap forutsetter at alle fiskeberretige langs hele vassdraget, anses som likeverdige brukere. Det innebærer at alle har mulighet til å fiske tilnærmet like mye laks. Slik er det overhodet ikke blitt. Det krever også at valg til styret foregår på en demokratisk måte. Slik er det ikke i dag. Økt medvirkning kan vi kun til dersom rollene skiftes, da må det også være begrensninger på hvor lenge noen kan sitte i styret.

2. Bærekraftig ressursforvaltning

- *Sikre en bærekraftig høsting av villaksen, basert på biologisk kunnskap og tradisjonell kunnskap.*
- *Forvaltningen skulle bygge på forskning, overvåking og lokal erfaringsbasert kunnskap, slik at både natur og kultur ble ivaretatt.*
- *Sørge for at fangstreguleringer ble tilpasset laksebestandens tilstand og økologiske variasjoner i vassdraget.*

Vår kommentar: Det er etter vårt syn helt feil å hevde at laksebreveierne er skyld i den alvorlige nedgang i laksebestand slik vi i en periode kunne tolke uttalelsene fra enkelte forskere. Nedgangen har sjølsagt mange årsaker, både kjente og ukjente. Staten bærer alene ansvaret for den viktigste årsaken til nedgangen, som ifølge årlige rapporter fra vitenskapelig råd for lakseforvaltning, er oppdrett og manglende krav om lukkede anlegg

I den sammenhengen finner vi det urimelig at fiskerne i Tanadalen skal «betale» konsekvensene av det som staten har hatt mulighet til å gjøre noe med på.

Allerede i 2015 fikk vi klare signaler om kraftig nedgang i laksebestanden i øvre del av vassdraget, der også laksen gyter, og vi har konstatert at de som har hatt de mest sentrale verv i TF siden 2015, tilnærmet konsekvent har nektet å akseptere mye av de ubestridte fakta som fagmiljøene har fremlagt, og i stedet hevdet at uttak er forsvarlig.

Det er ingen hemmelighet at forskerne nå ikke lenger finner noen mening i å drøfte disse forhold med de nevnte personene i TF.

3. Samordning med finsk forvaltning

- *TF ble opprettet som den norske parten i et bilateralt forvaltningssystem sammen med finske myndigheter.*
- *Målet var å bedre samarbeidet mellom Norge og Finland om et felles økosystem, i stedet for at forvaltningen skulle være delt og ukoordinert.*
- *Det skulle gi mer effektiv og helhetlig regulering av fisket i hele Tanavassdraget.*

Vår kommentar: Etter hva vi kan forstå er det i dag et godt og konstruktivt samarbeid mellom finske og norske forskere. Forholdet mellom norske og finske myndigheter er noe anstrengt fordi finske myndigheter har åpnet for at hytteiere har fått garnrett.

4. Bevaring av tradisjon og kultur

- *Forvaltningen skulle ivareta samisk kultur, rettigheter og tradisjonelt fiske som en del av grunnlaget for bosetting og kulturutøvelse i Tana.*
- *Samiske og lokale fisketradisjoner ble sett som en del av kulturarven, som måtte beskyttes samtidig som bestanden skulle bevares*

Vår kommentar: Vi hadde vel håpet at TF tok initiativ til kursing og kunnskapsformidling om fiske, men vi gleder oss over at våre historikere er flinke til å formidle historisk kunnskap. Stans i fisket i mange år kan bli svært negativt mht å ta vare på tradisjoner og kunnskap. Dette kan kompenseres ved at det arrangeres praktisk kurs i hvordan stengsel settes opp og at det etableres et stengsel som fisker i 1-2 døgn. Tilsvarende kan gjøres med garn. Når det ble stans i fisket, argumentert styret i TF for å tillate fisket i nedre del av Tana for å «ivareta samiske fisketradisjoner», som de hevdet. De glemte kanskje at det finnes samiske fisketradisjoner også i Karasjok?

5. Redusert konflikt og økt legitimitet

- *Et viktig mål var å redusere langvarige konflikter mellom lokale fiskere og staten.*
- *En lokal forvaltning skulle skape større legitimitet og bedre aksept for reguleringer og kvoter, fordi beslutningene kom «nedenfra» og ikke ble påtvunget «ovenfra».*

Vår kommentar: Det er etter vår oppfatning dessverre blitt jobbet iherdig for å opprettholde konflikt med staten siden TF ble etablert, da særlig regi av skyggeorganisasjonen LBT som også styres av noen styremedlemmer i TF. Vi kan ikke se at det er skapt større legitimitet og aksept for ulike tiltak. Beslutninger har i svært liten grad kommet nedenfra, men fra nevnte styremedlemmer i TF. Sonestyret i Karasjok som representerer 72 laksebreveiere har i realiteten knapt fått anledning til å påvirke beslutninger, og det har utviklet seg en betydelig konflikt mellom Karasjok og Tana, der fiskerne i Karasjok opplever å ha blitt parkert, særlig pga valgordning.

Det er svært positivt at tidligere TF leder Steinar Pedersen vært flink til å synliggjøre at befolkningen i elvedalen historisk sett har ansett alle fiskeslagene i vassdraget som god matfisk. De er fortsatt av den oppfatning at uttak av all matfisk også hadde betydning for laksebestand. Slik uttak har i vesentlig grad blitt hindret av statlige myndigheter i nyere tid.

✓ TF som allmenning – noen refleksjoner

TF sin primære oppgave er å forvalte felles ressurser for befolkningen i Tanadalen, som kan betraktes som en form for Almenning.

Økologen Garrett Hardin lanserte i en artikkel i 1968 begrepet «allmenningens tragedie» Hardin argumenterte for at fellesressurser må enten privatiseres eller reguleres av staten, fordi mennesker ikke klarer å forvalte slike ressurser på egen hånd uten at det ender i overforbruk. Hans påstand kan forstås slik og felles fiskeressurs:

Men Elinor Ostrom, en amerikansk statsviter, snudde opp ned på mye av det Hardin hevdet. Hun brukte flere tiår på å studere virkelige eksempler på fellesskapsstyrte ressurser — alt fra vanningsystemer i Nepal til fiskefelter i Tyrkia og skogområder i Kenya og Sveits. Hun fant at Hardins “tragedie” ikke var uunngåelig.

Hovedpoenger hos Ostrom er:

1. Mennesker kan samarbeide uten statlig tvang eller privatisering. Mange lokalsamfunn hadde utviklet egne regler og sanksjoner for å bruke og beskytte fellesressurser over tid.
2. Velutformede lokale institusjoner virker. Hun identifiserte åtte «designprinsipper» for bærekraftig forvaltning av fellesressurser, blant annet:
 - Klart definerte grenser (hvem som har rett til å bruke ressursen)
 - Regler tilpasset lokale forhold
 - Mekanismer for konfliktløsning
 - Overvåking og sanksjoner mot misbruk
 - Deltakelse i beslutninger
3. “Commons” kan være selvforsterkende fellesskap.

Innen samfunnsforskningen har dette fått stor betydning som en metafor for ressurser som eies i fellesskap innenfor økologi, økonomi, statsvitenskap, miljøforvaltning og bærekraftsforskning.

Denne forskningen kan være et godt bakteppe når vi studerer hvordan fiske har blitt forvaltet gjennom historien, men også hvilke TF vi må ha for å oppnå de målene som må settes.

Det vi kan trekke ut av dette er at staten må sørge et rammeverk der eksempelvis laksefiskeren i Karasjok får anledning til å lande tilnærmet like mye fisk som laksefiskeren i Tana, men at samlet uttak ligger innenfor bærekraftsmål som settes

Da må vi ha regler som sikrer at fiskerne i Karasjok er likeverdige med de i Tana når det skal velges medlemmer til styret. Vi må ha valgeregler som sikrer geografisk spredning og rollene må rulleres. Dette betinger også regler om hvor lenge et styremedlemmene kan sitte. Vi har solid erfaring de siste 12 år som viser at det ikke er slik

Her bør det være nok å nevne at det er langt flere laksebreveiere i Tana enn i Karasjok. På fellesmøtene er anslagsvis 70-80 % fra Tana og det gjennomføres flertallsvalg.

✓ LBT - Jokeren i forvaltninga

Laksebreveierne forening ble stiftet i 1976 med det formål å påvirke den statlige forvaltninga og er organisert som et samvirkeforetak. Den enkelte laksebreveier ble den gang medlem ved å innbetale en engangssum og senere laksebreveiere av bruket var da også automatisk medlem av LBT. Organisasjon hadde en viktig og positiv rolle i forvaltningen frem til TF ble etablert, men mistet da sin rolle og har siden jobbet i skyggen av TF. Som et samvirkeforetak er LBT underlagt lov om samvirke som gir klare føringer om skriftlig innkalling til årsmøter, valg av styre mm. Vi kan ikke se at LBT oppfyller noen av disse krav. Vi kjenner til folk som har hatt laksebrev i mer enn 25 år når de ved en tilfeldighet fikk informasjon om at de er LBT medlemmer. Etter hva vi kjenner til, driftes LBT nå av 3 styremedlemmer i TF. Mange har reagert på dette og meldt seg ut.

På fellesmøtene i 2015, 2019 og 2023 tok ledere for LBT (som siden 2015 også har sittet i TF styret) ordet og ba forsamlingen se bort fra valgkomiteen sitt forslag til styre, og delta så ut ark med navn på LBT sine kandidater til styret i TF. Takket være stor overvekt av laksebreveiere fra Tana ble foreslåtte kandidater valg på alle disse 3 fellesmøtene.

Her kan det også legges til at LBT blant annet også kjørte rettsak mot staten i 2017. Det er gode grunner til å hevde at dette var et soloutspill, og ikke en sak som medlemmene i LBT hadde noe eierforhold til. De klarte også å få TF til å betale advokatregningene. At de tapte saken, er ikke overraskende.

Alt dette kjenner departementets saksbehandlere fått god informasjon om.

2. Våre kommentarer til de enkelte avsnitt i høringsnotatet

✓ Behov for endringer

Det er utvilsomt viktig å få avklart hvilken karakter TF skal ha. I kongelig resolusjon av 4.2.2011 fremkommer det at den gang var uenighet mellom Sametinget og dep om TF skal anses som et privatrettslig organ eller en kombinasjon av privatrettslig og offentlig karakter.

Etter at TF kom ut av kontroll i 2023, har Sonestyret i Karasjok argumentert iherdig med at departementet, med egen tung juridisk kompetanse og med relativt nær kontakt med lovavdelingen, eier sannheten om hvilken karakter TF har. Først når TF i 2024 får utarbeidet en juridisk vurdering om dette av en professor ved UIT, forsto vi at dep absolutt ikke sto på trygg grunn. Det er temmelig oppsiktsvekkende at en slik juridisk

uklarhet får leve i 14 år uten at dep har foretatt en avklaring, og heller ikke flagger at det er juridisk uklarhet, eller i det minste fikk dette avklart i 2023-24.

Etter først periode med TF er det blitt avholdt 3 fellesmøter der uklarheter om TF sin karakter hang i lufta, krav om kjønnsbalanse ble betvilt osv. I disse møtene var folkeskikken fraværende hos mange, og de som forsøkte å opprette normal møteskikk ble regelrett mobbet. Det hersket et tilnærmet anarki. Det 4. og siste møtet i Tana valgte de aller fleste fra Karasjok å ikke delta.

Det kan dermed med god grunn hevdes at det sittende styret ikke kan anses som lovlig valgt og har uansett ingen legitimitet.

Når rammene er slik, er det grunn til uro når dep bruker 7 måneder bak lukkede dører til forhandle med et slikt styre. Når man i tillegg i forkant har inntatt det standpunkt at TF bør være et privatrettslig organ, ja da gir det grunn til uro å la et knippe jurister på Sametinget få påvirke prosessen. Ja juristene får i foreliggende utkast, faktisk adgang til å argumentere for at vi bør beholde dagens ordning med fellesmøter, til tross for at de antagelig aldri har deltatt på slike fellesmøter og opplevd hvor udemokratisk valgene blir gjort.

At dep ikke engang tok noen kontakt med laksebreveierne i Karasjok i denne perioden for få synspunkter, er etter vår oppfatning en stor svakhet med denne prosessen og svekker dep sin legitimitet.

✓ Hvem bør avgjøre soneinndeling ?

Gjeldene forskrift § 7 2. ledd sier at TF kan dele elva inn i soner etter at de fiskeberretige har fått uttalt seg.

Karasjok har historisk kun bestått av en sone. Forklaringen på det er flere. For det første har Karasjok samfunnet vært forankret i en tradisjon der godene skal fordeles. Langt flere enn bare laksebreveierne deltok i fiske, og fikk sin andel, Særlig de som satt i trange kår, fikk laks. Derfor delte man også på hvem som skal bruke de ulike garn- og stengselsplasser. For det andre har de fleste bøndene i Karasjok hatt seterdrift og derfor fisket ved seterområdet store deler av sommeren. Det var også vanlig at de hadde utmarksslått og fisket der.

Baksiden ved dette har vært at det kan oppstå konflikter, men disse har alltid blitt løst i gode dialoger.

Enkeltmedlemmer i TF fra Tana har i årenes løp flere ganger foreslått at Karasjok sonen bør deles, men sonestyret har sagt nei og forslagene har falt.

I et soneårsmøte i Karasjok i 2024, fikk et tidligere styremedlem saklig kritikk fordi han hadde fremmet forslag om deling av sonen og ble stående alene med sitt syn. Før han irritert forlot møtet varslet han at han skulle sørge for å få dagens sonestyre oppløst og

oppdelt kommunen i 11 soner. Folk bare ristet på hodet og flira. Men han holdt ord og fremmet forslaget for styret i TF, som i sitt møte 14.12.24 vedtok å dele Karasjok soner. Vi mener vedtaket må anse som ugyldig pga flere forhold vi ikke skal ta opp her.

Konsekvensen av vedtaket er at et stort antall laksebreveiere mister adgangen til fiskeplasser som de historisk har benyttet. Vi oppfatter vedtaket som en hevnaksjon og et forsøk på å stoppe opposisjonen mot de som i dag forvalter TF. Det må anses som uakseptabel maktmisbruk og et forsøk på å ydmykelse og avstraffelse av laksebreveierne i Karasjok.

Forslagstilleren har med dette vedtaket sikret seg eksklusiv tilgang til en rekke garnplasser for seg og sin familie, som andre frem til nå har brukt. Slik lønner flertallet i TF styre sine lojale venner. Det må nevnes at forslagstillerens sønn ble valgt som leder i TF i 2024, stemte for forslaget og ble sist uke utnevnt til ordfører i Karasjok.

Denne ferske saken viser med all tydelighet hvordan det Tana dominert styret i TF misbruker sin makt og herjer. For å sikre at slike overgrep ikke kan gjøres, må det etter vårt syn, bli slik at et fellesmøte i hver kommune også avgjør soneinndelinger.

3. Forslag til endringer

✓ Type organ

Vi har ovenfor påpekt hvor uheldig det har vært for situasjonen de siste 2 årene, at det har vært juridiske uklarheter om type organ TF er. At TF styret også har vedtatt egne vedtekter, utarbeidet av «hobbyjurister», og som ikke er harmonisert med det statlig bestemte rammeverket, har gitt flere negative utslag. Styret har gitt disse vedtektene høyest status og begrunnet dette med at de ikke hadde innvendinger under høring før styret vedtok de.

Vi oppfatter at de argumenterer saklig og relevant med å foreslå at TF skal være et privatrettslig organ, men tillegges enkelte offentligrettslige oppgaver.

Vi ser også viktigheten av å få innarbeidet en bestemmelse om styrets oppgaver og at TF omtales som et styre.

Gjeldene vedtekter må etter dette enten endres slik at de er harmonisert med revidert forskrift, eller oppheves og erstattet med nye. Det må uansett komme frem at forskrift gjelder foran vedtekter, noe som tydeligvis ikke har vært selvfølgelig for alle til nå.

✓ Bostedkrav

Vi er kjent med at bostedkrav har blitt tolket ulikt i TF og har skapt unødvendig uro. Derfor synes det nødvendig å synliggjøre at det er folkeregisteret som er bestemmende for bosted.

Vi er kjent med at gårder som oppfyller kravene til å inneha laksebrev, kan bestå av flere enkelteiendommer og at bolig, fjøs og låve står på en eiendom som alene ikke gir fiskerett. I noen tilfeller ser vi at kartverket har «linket» eiendommene sammen, men ikke alltid. Dette kan muligens løses ved skjønn, alternativt at kartverket blir bedt om å linke eiendommene sammen.

✓ Valg av medlemmer til TF styret

De aller fleste laksebreveierne fra Karasjok som har deltatt på fellesmøtene siden 2015, har negative opplevelser og hevder ofte at de finner det meningsløst å delta.

Det er flere forhold som gjør dette:

- ✓ Det er langt flere laksebreveiere i Tana enn i Karasjok og det gjenspeiles i antall møtende på fellesmøtene. Flertallet avgjør valgene.
- ✓ *En gruppe styremedlemmer i TF forvalter også LBT. Det er redegjort for LBT sin rolle i eget avsnitt.*
- ✓ Tana har konsekvent krevd 3 av 5 plasser og det er blitt vedtatt.

I høringsnotatet skriver departementet følgende (pkt 3.4 2 avsnitt)

«Departementet mener at systemet med et fellesmøte for valg av representanter, ikke fullt ut har fungert etter hensikten, og det er noe misnøye med denne løsningen»

Det er for oss helt umulig å forstå at departementet kan konkludere slik. Hvorfor underslår dep realiteten på denne måten? De er utvilsomt godt informert om at fellesmøtene har utviklet seg til en ren farse. Vanlig og normalt demokratisk krav til organisasjoner blir ikke fulgt siden første ordinære fellesmøte i 2015. I Karasjok er fiskerne oppriktig fortvilet, oppgitt og forbanna over dette, og de fleste har ikke møtt på fellesmøtene siden 2015 og de kan ikke forstå hvorfor departementet ikke har grepet inn før.

Når dep i tillegg til dette, i høringsnotatet innarbeider et forslag fra sametingets jurister om at dagens ordning bør videreføres, blir vi grepet av tungsinn.

Vi deler dep syn på at fellesmøtenes rådgivende funksjon kan ha noen positive funksjoner der det gis orienteringer mm, men slike møter er utvilsomt uegnet til å sikre at TF får et styre som ivaretar alle langs vassdraget.

Vi er positive til at en revidert forskrift må være mer tydelig på at geografisk spredning skal ivaretas, det samme gjelder prinsippet om rullering av roller.

At det inntas bestemmelse om kjønnsrepresentasjon, anser vi som en selvfølge.

Det har lenge vært stor konsensus i Karasjok om at «krisen» i TF kan knyttes til manglende utskifting av styremedlemmer. Både av den grunn, men også av hensyn til

målene om rullering og geografisk spredning, anser vi det som helt sentralt at ingen kan sitte lenger enn to perioder i styret. Et styremedlem kan eventuelt komme tilbake igjen etter 2 perioder uten verv. Det er imidlertid et forhold som har vårt fokus i disse dager, og som det må finnes en løsning på.

✓ Kontrollkomite

Vi finner forslaget om en kontrollkomite som fornuftig og støtter forslaget slik det foreligger.

✓ Generelle retningslinjer

Vi støtter departementet forslag om krav til kvalifisert flertall i saker som er nevnt.

✓ Andre endringer

Å fjerne 4 avsnitt i dagens § 11 er uproblematisk, men vi er i tvil om TF har gode nok regnskapsordninger som sikrer oss mot muligheter for å underslå inntektene fra de som selger fiskekort. Dette kan kanskje sikres ved at revisor må gis regler for kontroll av dette.

Forslag om at TF utpeker representanter til den norske delegasjonen i forhandlinger med Finland, kan være en akseptabel løsning, men det blir for uklart at det skal «skje i samråd med departementet» som det foreslås. Vi mener en bedre løsning er at TF kan foreslå og departementet avgjør hvem som skal få delta

✓ Alternativ valgløsning

Med utgangspunkt i at også stangfiskerne defineres som fiskeberettiget og at det synes avklart av TF skal være et privatrettslig organ anser vi det naturlig at det også vurderes alternative måter å velge medlemmer til TF. Eksempelvis er det ikke opplagt at kommunestyrene i Karasjok og Tana skal velge styremedlemmer til TF. Siden TF ble etablert har sett uheldig utslag av dette. Eksempelvis har dette blir et stridstema i Tana 2 ganger og fikk svært uheldig konsekvenser for TF etter siste valg.

Vi mener TF bør styres uten innblanding av kommunestyrene.

Det overrasker oss at dep ikke har drøftet dette og heller ikke alternative løsninger for valg, i denne prosessen.

Menighetsråd i Norge velges nå gjennom kirkevalg, som arrangeres av Den norske kirke hvert fjerde år. Valget skjer samtidig som kommune- og fylkestingsvalget (vanligvis i kirkelokaler eller rådhus). Velgerne får stemmesedler med kandidatlisten, og kan kumulere (sette kryss) ved navn for å gi ekstra personstemmer. De som får flest stemmer, blir medlemmer og varamedlemmer i rådet.

Dette kan absolutt være en løsning som kan «kopieres» Stangfiskerne, altså alle med fast bosetning i kommunen velger 2 styremedlemmer og laksebreveierne velger og hhv 3 styremedlemmer. Vi ber om at det foretas en tilleggsutredning om dette.

4. Til slutt

Til tross for svært dårlige erfaringer med TF siden 2015, mener vi det er viktig å ha en lokal forvaltning bygget på de grunnprinsipper som ble utformet ved etablering av TF som var bærekraftig samisk fisketradisjoner. Men det vil ikke være mulig uten at det blir gjort endringer som sikrer befolkningen likeverdighet og en reell demokratiske valgordning til TF. Det er også sentralt å sikre geografisk spredning av styrets medlemmer, og at rollene i TF rulleres slik at flest mulig blir involvert. Dette innebærer at styremedlemmer kun kan sitte i en begrenset periode.

Vi har grunn til tro at majoriteten av befolkningen i Karasjok deler vårt syn på hva som må endres i forskriften og vi registrerer med glede at kommunestyre i Karasjok i vedtak av 0.10.25 all hovedsak deler vårt syn på hvilke endring som må gjøres i revidert forskrift.

Karasjok 29.10.25

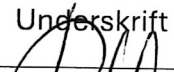
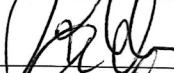
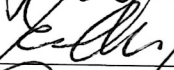
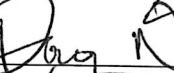
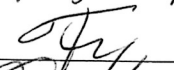
Sonestyret i Karasjok

Jeg stiller meg bak sonestyrets høringsutkast av 29.10.25 og krever med dette at særlig følgende sentrale tema endres i revidert forskrift:

- Valg av styremedlemmer til TF bør skje samtidig med kommunevalg etter samme mønster som valg til menighetsråd.
- Dersom en slik valgordning ikke blir iverksatt, må valg av laksebreveiere foretas på fellesmøte i hver kommune
- Stangfiskerne velger 2 medlemmer, og laksebreveierne velger 3 medlemmer i en periode og 2 medlemmer i neste periode.
- Rullering av roller og krav om god geografisk fordeling støttes
- Ingen skal sitte sammenhengende lenger enn 2 perioder i TF styret.
- Ingen kan sitte mer enn 2 perioder sammenhengende i TF styret

- Prinsippet om mest mulig lik adgang til uttak av fisk tilsier at det må innføres kvoter for hvor mye fiske den enkelte laksebreveier kan høste på garn og stengsel

- Fellesmøte i hver kommune avgjør soneinndeling. Samme fellesmøte avgjør eventuelle tvister om garn og stengselplasser.

Navn	Underskrift
RONALD ISAKSEN	
Edward Krosbløtt	
Hans Lind	
Tracie Gray	
Willy Erik Nemi	
Tord Nysdal	
Randi Nysdal	

BLOKKBOKSTAVER :

UNDERSKRIFT :

Rodolf Andreas Vnolva	
Tina Solbakken Eira	Tina S. Eira
Regine Solbakken	Regine Solbakken
Petrun Gung	Petrun Gung
Tore Jan Gjerpe	JEM
Rauni Halonen	RAUNI HALONEN
ARE NEDREJORD	Are Njord
KAI ÅGE NEDREJORD	Kai Åge Nedrigjord
LIV TONE BOINE	Liv Tone Boino
Ruth Somby	Ruth Somby
STIG ARNE SOMBY	Stig Arne Somby
MARIT KEMI Solumsma	Marit Kemi Solumsma
Biret Elle Laila Somby Sandvik	BIRET ELLE LAILA SOMBY SANDVIK
ULF H. WEST	Ulf H. West
Helge Norvang	HELGE NORVANG
Kirsten Myrskog	KIRSTEN MYRSKOG
Mari Ingeborg Thomassen	Mari Ingeborg Thomassen
JOHANNES MATTIS ANTI	Johannes M. Anti
Henning Alstad.	HENNING ALSTAD
For Karl Martin Stuenkel	Harry Stuenkel
ANNE MAY OLVI	Anne May Olvi
ARNE HAUGLI	Arne Haugli

FORSLAG TIL REVIDERT FORSKRIFT OM LOKAL FORVALTNING AV FISK OG FISKET I TANAVASSDRAGET

Jeg stiller meg bak sonestyrets høringsutkast av 29.10.25 og krever med dette at særlig følgende sentrale tema endres i revidert forskrift:

Valg av styremedlemmer til TF

- Valg av styremedlemmer til TF bør skje samtidig med kommunevalg etter samme mønster som valg til menighetsråd.
- Dersom en slik valgordning ikke blir iverksatt, må valg av laksebreveiere foretas på fellesmøte i hver kommune
- Stangfiskerne velger 2 medlemmer, og laksebreveierne velger 3 medlemmer i en periode og 2 medlemmer i neste periode.
- Rullering av roller og krav om god geografisk fordeling støttes
- Ingen skal sitte sammenhengende lenger enn 2 perioder i TF styret.
- Ingen kan sitte mer enn 2 perioder sammenhengende i TF styret

Innføring av kvoter

- Prinsippet om mest mulig lik adgang til uttak av fisk tilsier at det må innføres kvoter for hvor mye fiske den enkelte laksebreveier kan høste på garn og stengsel

Soneinndeling

- Fellesmøte i hver kommune avgjør soneinndeling. Samme fellesmøte avgjør eventuelle tvister om garn og stengselplasser.

Navn

Underskrift

ANNE KIRSTEN ØSTMO	Anne K. Østmo
Mona Kemi	Mona Kemi
Kjell Østmo	Kjell Østmo
Ben Lindbæk	Ben Lindbæk
Eilif T. Norvang	Eilif T. Norvang

[illegible]